

Esti-ma rahwa

118

K a l e n d e r,

ehf

L ä h t = r a m a t

I 8 2 6

aasta peäle, parrast meie

Isanda Jesusse Kristusse
sündimist.

•

Tallinnas

trükkitud, Gresseli kirjadega.

Pärrast meie kalli Jeesanda Jeesuse Kris-	
tusse sündimist, on tännawo se aasta	1826
Pärrast mailma lomist	5775
Pärrast Lutterusse bige usso illeswõtmist	309
Pärrast wanna katko	169
Pärrast sedda, kui wäggi Pranburgi läks	148
Pärrast sedda, kui Loompā põllend	142
Pärrast sure nälja hakkatust	131
Pärrast teist katko	116
Pärrast meie sure armolisse Reisri Herra	
ALEKSEANDRI PAWLO:	
WJESJ sündimist	49
Pärrast sedda, kui ta hakkas wallitsema	25

Joulo ja Wastla päwa wahhel on:
9 nädalat.

Ist unter den gesetzlichen Bedingungen zu
drucken erlaubt worden.

Dr. v. Engelhardt,
Censor.

Dorpat, d. 30. August 1825.

Märkide selletaminne.

- ☉ Noor = ku.
- ☾ Essimenne werend.
- ☽ Täis = ku.
- ☾ Wiimne werend.
- p. pärrast.
- p. l. pärrast lounat.
- e. l. enne lounat.
- P. Pühha.

Moistlikkul inimessel on teine juhhataja,
mil aadrit ehk kuppo lasta, mil arstimisse
roheto wõtta, ehk ominad lapsed woõrutada,
mil külwada, puid raiuda, ehk muud tööd
tehha, kui kalendri märk; jägo siis ka selle
kalendrisse pannematta, mis ramato agga
kirjaks teeb, ja ommeti head ühtegi ei sada.

Januarius.

Neäri: ku.

Kristusse ümberleikamisest. Luf. 2, 21.

1 Rede	Neäri P. Aita Jummal!
2 Laup.	Abel, Set

Jesus Egiptusse maalt. Matt. 2, 13.

3 Pühhap.	P. pärrast Neäri	Selged
4 Esmasp.	Metusala	6, e. l.
5 Teisip.	Simon	päwad.
6 Keskäddal	3 Kunninga P.	
7 Neljap.	Julianus	P. rras
8 Rede	Erart	külm.
9 Laup.	Peatus	

Jesus 12 aastat wanna. Luf. 2, 41.

10 Pühhap.	1 P. pärr. 3 K. P. Paawli p.	
11 Esmasp.	Ewraim	Lumme:
12 Teisip.	Rein	1, 40. e. l.
13 Keskäddal	Hilarius	saddo.
14 Neljap.	Robert	
15 Rede	Tiril	Kange
16 Laup.	Kisbrekt	käim

Sel kuul on 31 päwa.

Pulmad Kana: künas. Joan. 2, 1.

17 Pühhap.	2 P. p. 3 K. P. Tõnnisse p.	
18 Esmasp.	Uksel	9, 45. p. l.
19 Teisip.	Sara	ja
20 Keskäddal	Waab. Sebast.	tnulsed
21 Neljap.	Neto	ilmad.
22 Rede	Wintsent	
23 Laup.	Lotta	Lumme:

Peälitkust Kavernauma künas. Matt. 8, 1.

24 Pühhap.	3 P. p. 3 K. P.	saddo
25 Esmasp.	Paawli ümb.	
26 Teisip.	Volikarpus	2, e. l.
27 Keskäddal	Kristostow	ja
28 Neljap.	Karel	
29 Rede	Samuel	parras
30 Laup.	Udelgund	külm.

Kristus Laewa peäl. Matt. 8, 23.

31 Pühhap. | 4 P. p. 3 K. P. |

12mal selle ku päwal touseb päike kello pool 9, ning lähkääb loja kello pool 4. Päaw on pitk 7 tundi, ja õ 17 tundi.

1 Esmasp.	Virrit	Heitlikkud
2 Teisip.	Kuunla pääw	ilmad.
3 Kestnaddal	Hanna	3, 50. e. l.
4 Neljap.	Weronika	
5 Rede	Algata	Kange
6 Laup.	Tio	tuiß.

Umbrohhust. Matt. 13, 24.

7 Pühhap.	5 P. p. 3 K. P.	Kanged
8 Esmasp.	Salomon	kilmad
9 Teisip.	Kasperdina	
10 Kestnaddal	Kolastika	2, 2. p. l.
11 Neljap.	Edo	ja
12 Rede	Eulalia	tuiß
13 Laup.	Penigna	fosed

Wina : mäest. Matt. 20, 1.

14 Pühhap.	9 P. e. Kr. üll. P.	ilmad ;
15 Esmasp.	Wauстина	wah :
16 Teisip.	Zula	hel
17 Kestnaddal	Konstantin	6, 9. e. l.

Sel kuul on tännawo 28 päwa.

18 Neljap.	Konfordia	wähhama
19 Rede	Simon Apost.	
20 Laup.	Eikardus	kilmaga.

Külwi : mehhest. Luf. 8, 4.

21 Pühhap.	8 P. e. Kr. üll. P.	
22 Esmasp.	Peetri pääw	Pehmed
23 Teisip.	Sirenus	
24 Kestnaddal	Maddise pääw	6, 9. p. l.
25 Neljap.	Wiktorius	ilmad
26 Rede	Nestor	lumme :
27 Laup.	Leander	saoga.

Wimmedast tee äres. Luf. 18, 31.

8 Pühhap. | Paasto Pühha |

16mal selle ku päwal touseh päike kello 7, lähhää
ja kello 5. Pääw on 10, ö 14 tundi pirk.

Martius.

Paasto: ku.

Sel kuul on 31 päwa.

1 Esmasp.	Albina	Parras kül D 11, p. 1
2 Teisp.	Wastla päaw	
3 Kesknaaddal	Zuhka päaw	
4 Neljap.	Adrian	ilm; ilm;
5 Rede	Angelus	
6 Laup.	Korwrid	

19 Rede	Josep	tuisofed
20 Laup.	Truto	ilmad,

Kristust kinsatakse. Matt. 4, 1.		
7 Pühhap.	1 P. Paastus	tuiso: sed ja wähhä
8 Esmasp.	Sivrianus	
9 Teisp.	Wõri päaw	
10 Kesknaaddal	Konstantia	O, 20. e. kül:
11 Neljap.	Krefor	
12 Rede	Ernestus	
13 Laup.	Sakeus	

Sest, kes kurratist waewatud. Luf. 11, 14.

21 Pühhap.	3 P. Paastus	weikesse
22 Esmasp.	Kawael	külma:
23 Teisp.	Tiits	ga.
24 Kesknaaddal	Kasimir	Luiß ● 11, e. l. ja
25 Neljap.	Paast. Mar. p.	
26 Rede	Manuel	
27 Laup.	Kustaw	

5000 meest sõdetakse. Joann. 6, 1.

Kananee naesest. Matt. 15, 21.		
14 Pühhap.	2 P. Paastus.	mad pawad.
15 Esmasp.	Longinus	
16 Teisp.	Aleksander	Weel G 3, 44. p.
17 Kesknaaddal	Willemina	
18 Neljap.	Kabriel	

28 Pühhap.	4 P. Paastus	wihm.
29 Esmasp.	Kido	Luiß
30 Teisp.	Udonias	ja
31 Kesknaaddal	Tetlaus	wihmad.

Iomal selle ku päwal touseb päike kello 6, lähkäs
loja kello 6. Päaw on 12, ja õ 12 tundi pikk.

Aprillis.

Jürris: ehk mahla: ku.

1 Neljap.	Karjala f m. p.	Pehmed
2 Rede	Teodorus	ilmad,
3 Laup.	Werdinand	2, 38. p.l.

Jesús kiwwidega wiisatud. Joann. 8, 46.

4 Pühhap.	5 P. Paastus	tule
5 Esmasp.	Maksim	ja
6 Teisip.	Kõlestin	wihma:
7 Keisnädal	Aron	ga.
8 Neljap.	Liborius	
9 Rede	Pogislaus	Illusad
10 Laup.	Esekiel	9, 5. p.l.

Kristusse siise: sõitmisest. Matt. 21, 1.

11 Pühhap.	6 P. Paastus	ilmad.
12 Esmasp.	Julius	
13 Teisip.	Kermasius	Wihmad
14 Keisnädal	Künni pääw	
15 Neljap.	Suur Nelja P.	tulega.
16 Rede	Suur Rede	
17 Laup.	Rudolw	2, 43. e.l.

Sel kuul on 30 päwa.

Kristusse illestoumisest. Mark. 16, 1.

18 Pühhap.	1 P ü h h a	
19 Esmasp.	2 P ü h h a	So:
20 Teisip.	3 P ü h h a	
21 Keisnädal	Siim	jad
22 Neljap.	Karsius	
23 Rede	Jürris pääw	päwad.
24 Laup.	Albert	

Kinnipandud uksist. Joann. 20, 19.

25 Pühhap.	1 P. p. üll. P. Mark. p. 4. e.l.	
26 Esmasp.	Esekiel	
27 Teisip.	Rudolw	Tuult
28 Keisnädal	Klaus	ja
29 Neljap.	Witalis	wih-
30 Rede	Reimund	ma.

10mal selle ku päwal touseb päike kello pool 5, ja lähhab loja kello pool 8. Pääw on pikk 15, ja 9 tundi.

Majus.

Meio: ehk leht: ku.

1 Laup.	Wolbri pååw	
Heast karjatsest. Joann. 10, 12.		
2 Pühhap.	2 P. p. üll. P.	Kaurid
3 Esmasp.	† Leidminne	DI, 51. e.l.
4 Teisip.	Tio	
5 Kestnåddal	Kottart	sojad
6 Neljap.	Susanna	
7 Kede	Ulrika	påwad,
8 Laup.	Tanislauus	wahhel
Ärrikesse aia pårrast. Joann. 16, 16.		
9 Pühhap.	3 P. p. üll. P.	☉ 4, 53. e.l.
10 Esmasp.	Job	ka
11 Teisip.	Wiktor	wihma.
12 Kestnåddal	Malo	
13 Neljap.	Sabina	Sojad
14 Kede	Kristian	ilmad.
15 Laup.	Sohwi	
Kristusse ärraminne missest. Joann. 16, 5.		
16 Pühhap.	4 P. p. üll. P.	☾ 3, 24. p.l.
17 Esmasp.	Jodokus	Mürris:

Sel kuul on 31 pãwa.

18 Teisip.	Erif	taminne
19 Kestnãddal	Aggãus	wihmaga.
20 Neljap.	Pil	
21 Kede	Tanislauus	Sojad
22 Laup.	Emilia	pãwad.
Digest palwe teggemisest. Joann. 16, 23.		
23 Pühhap.	5 P. p. üll. P.	wahhel
24 Esmasp.	Ester	● 7, p. l.
25 Teisip.	Urbanus	
26 Kestnãddal	Eduard	tuult
27 Neljap.	Suur + Pããw	ja
28 Kede	Willem	wihma.
29 Laup.	Mart	
Rõmustajast Waimust. Joann. 15, 26.		
30 Pühhap.	6 P. p. üll. P.	Heit-
31 Esmasp.	Petronella	lif.

8mal selle ku pãwal touseb pãife kello pool 4, ning lähhab loja kello pool 9. Pããw on pitt 17, 8 agga 7 tundi.

Juin 8.

Jani: ku.

1	Teisp.	Kotskal	9, 32. e. l.
2	Kestnåddal	Hiskias	Kallid
3	Nelhap.	Matheus	sojad
4	Kede	Eiso	påwad.
5	Laup.	Doniwatsius	

Pühhaft waimust. Joann. 14, 23.			
6	Pühhap.	Nelli Pühhi	
7	Esmasp.	2 Pühha	Mür:
8	Teisp.	3 Pühha	9, 31. e. l.
9	Kestnåddal	Pertram	rista:
10	Nelhap.	Pitkem påaw	missed
11	Kede	Wlawius	ja
12	Laup.	Pasilius	wihm.

Jesús ja Nikodemus. Joann. 3, 1.			
13	Pühhap.	3 aino Jum. P.	Tuuls
14	Esmasp.	Walentin	sed
15	Teisp.	Widi påaw	6, 4. e. l.
16	Kestnåddal	Justina	
17	Nelhap.	Nikander	ilmad.

Sel kuul on 30 pawa.

18	Kede	Homerus	Heitlik.
19	Laup.	Kerwasius	
Rikkast mehhest. Luk. 16, 19.			
20	Pühhap.	1 P. p. 3 a. J. P.	Illus
21	Esmasp.	Kael	foe
22	Teisp.	Karolina	ilm.
23	Kestnåddal	Pasilides	9, 3. e. l.
24	Nelhap.	Jani påaw	
25	Kede	Kristina	Mürri:
26	Laup.	Jeremias	tamis:

Suresst õhto, sõma: aiaft. Luk. 14, 16.			
27	Pühhap.	2 P. p. 3 a. J. P.	sed
28	Esmasp.	Josua	wihma
29	Teisp.	Deetr. Pawl. p.	ga.
30	Kestnåddal	Pilla	3, p. l.

10mal selle ku pawaal touseb päike 3 werendit
parrast kello 2, ning lähkõb loja üks werend
parrast kello 9. Pawa on pitt 18 ning üks pool
tundi, 8 agga 5 ning üks pool tundi.

Julius.

Heina: ku.

1 Neljap.	Leobald	Illu:
2 Kede	Heina Mar. p.	sad,
3 Laup.	Kornelius	sojad

Kaddumud lambast. Luk. 15, 1.

4 Pühhap.	3 P. p. 3 a. J. P.	ilmad.
5 Esmasp.	Anselm	
6 Teisp.	Hektor	Kau-
7 Kestnaddal	Erino	Ⓔ 8, 50. e.l.
8 Neljap.	Emetrius	nis
9 Kede	Kilian	pallaw
10 Laup.	Israel	ilm.

Olge armolissed. Luk. 6, 36.

11 Pühhap.	4 P. p. 3 a. J. P.	
12 Esmasp.	Hindrik	Mürris:
13 Teisp.	Marrete p. a. w	taminne
14 Kestnaddal	Donavent	
15 Neljap.	Apost. Jagg.	Ⓔ 2, 47. e.l.
16 Kede	Aufust	wih-
17 Laup.	Aleksius	maga.

Sel kuul on 31 päwa.

Rohkest kalla: sagist. Luk. 5, 1.

18 Pühhap.	5 P. p. 3 a. J. P.	
19 Esmasp.	Hindrik	Heit-
20 Teisp.	Elias	liffud
21 Kestnaddal	Tantel	
22 Neljap.	Maria Mad.	● 9, 6. p. l.
23 Kede	Apollina	
24 Laup.	Kristina	ilmad.

Wariseride õigussest. Matt. 5, 20.

25 Pühhap.	6 P. p. 3 a. J. P. Jakob p.	
26 Esmasp.	Anno	
27 Teisp.	Marta	Head
28 Kestnaddal	Josua	
29 Neljap.	Olwi p. a. w	Ⓔ 7, 51. p. l.
30 Kede	Abdon	
31 Laup.	Herman	ilmad.

12mal sette ku päwal touseb päike kello pool 4, ning lähkääb loja kello pool 9. Päaw on rist 17, 8 agga 7 tundi.

Augustus.

Leikuse: ku.

4000 meest sõdetakse. Mark. 8, 1.

1 Pühhap.	7 P. p. 3 a. J. P.	Peetri wang.
2 Esmasp.	Hannibal	
3 Teisip.	Eleasar	Päwa:
4 Kestnaddal	Judas	paistfed
5 Neljap.	Tominius	Ⓔ 6, 52. p.l.
6 Rede	Eigenius	
7 Laup.	Tonatus	ilmad.

Walle prohwetides. Matt. 7, 15.

8 Pühhap.	8 P. p. 3 a. J. P.	Umbne
9 Esmasp.	Romanus	
10 Teisip.	Lauritse pääw	ilm.
11 Kestnaddal	Herm	
12 Neljap.	Klara	Mürri:
13 Rede	Ello	Ⓔ 4, 48. p.l.
14 Laup.	Eisebius	tamisfe

Üllekohtusfest maia: piddajast. Luf. 16, 1.

15 Pühhap.	9 P. p. 3 a. J. P.	Rutti Mar.
16 Esmasp.	Isaak	
17 Teisip.	Wilibald	pilwed.

Sel kuul on 31 päwa.

18 Kestnaddal	Veno	
19 Neljap.	Sebald	Selged
20 Rede	Wilibert	ja
21 Laup.	Rut	● 7, 21. e.l.

Jerusalemima ärrarikmisfest. Luf. 19, 41.

22 Pühhap.	10 P. p. 3 a. J. P.	tuulsed
23 Esmasp.	Sakeus	päwad.
24 Teisip.	Vertli pääw	
25 Kestnaddal	Ludwik	Head
26 Neljap.	Jreneus	sojad
27 Rede	Perend	ilmad
28 Laup.	Aufustin	Ⓔ 1, 30. e.l.

Wariserist ja tõlnerist. Luf. 18, 9.

29 Pühhap.	11 P. p. 3 a. J. P.	Joann. huk.
30 Esmasp.	Benjamin	ja
31 Teisip.	Rebecka	wihma.

14mal selle ku päwal touseb päike 3 werendit pärrast kello 4, ning lähkõb loja üts werend pärrast kello 7. Pääw on pitt 14 ning üts pool, õ agga 9 ning üts pool tundi.

September. Süggise-ehl Mikkeli-lu.

1	Kestnaddal	Skidius	
2	Neljap.	Lisa	Illusad
3	Kede	Reinart	sojad
4	Laup.	Moses	7, 35. e.l.

Kurdist ja keletumast. Mark. 7, 31.

5	Pühhap.	12 P. p. 3 a. J. P.	päwad,
6	Esmasp.	Magnus	
7	Teisip.	Rigina	wahhel
8	Kestnaddal	Mar. sündmin.	
9	Neljap.	Abigail	wihma
10	Kede	Eobald	
11	Laup.	Päri pädw	ja

Preestrift ja lewitist. Luf. 10, 23.

12	Pühhap.	13 P. p. 3 a. J. P.	tuult.
13	Esmasp.	Amatus	
14	Teisip.	Risti üllend.	heit-
15	Kestnaddal	Nikodemus	lif
16	Neljap.	Eiwemia	
17	Kede	Lambert	ilm.
18	Laup.	Titus	

Sel kuul on 30 päwa.

Künnest piddali: többisest. Luf. 17, 11.

19	Pühhap.	14 P. p. 3 a. J. P.	5, 9. p.l.
20	Esmasp.	Tõns	
21	Teisip.	Matteus se p.	Willud
22	Kestnaddal	Morits	
23	Neljap.	Osea	ja
24	Kede	Joann. sam.	
25	Laup.	Kleomas	pah:

Mammonast. Matt. 6, 24.

26	Pühhap.	15 P. p. 3 a. J. P.	8, 74. e.l.
27	Esmasp.	Adolw	
28	Teisip.	Wentsel	had
29	Kestnaddal	Mikkeli pädw	
30	Neljap.	Hironimus	ilmad.

12mal selle ku päwal touseb päife kello 6, ning lähhab loja kello 6. Pädw on pitk 12, ning 8 ta 12 tundi.

Oktober.

Wina - ku.

1	Rede	Wolmer	
2	Laup.	Wolrad	Paljo
Maini: liäna - sunnust. Luf. 7, 11.			
3	Pühhap.	16 P. p. 3 a. J. P.	☺ 11, p. l.
4	Esmasp.	Prants	wihma
5	Teisip.	Wides	ja
6	Keisnädal	Susanna	tuult.
7	Neljap.	Amalia	
8	Rede	Kustaw	Willud
9	Laup.	Tomasia	ja

Wee: többisest. Luf. 14, 1.			
10	Pühhap.	17 P. p. 3 a. J. P.	kur:
11	Esmasp.	Walwrid	jad
12	Teisip.	Mai	☾ 4, 28. e. l.
13	Keisnädal	Teresia	ilmad.
14	Neljap.	Kaliksus	
15	Rede	Heddo	Lummes
16	Laup.	Kallus	saddo

Suremast käsust. Matt. 22, 34.			
17	Pühhap.	18 P. p. 3 a. J. P.	ja

Sel kuul on 31 päwa.

18	Esmasp.	Lukas	wihma.
19	Teisip.	Lutsius	☉ 3, e. l.
20	Keisnädal	Wendelin	
21	Neljap.	Ursel	Wäh:
22	Rede	Sewerin	hå
23	Laup.	Salome	külma

Alwatud innimesest. Matt. 9, 1.			
24	Pühhap.	19 P. p. 3 a. J. P.	
25	Esmasp.	Krispin	☿ 7, 2. p. l.
26	Teisip.	Umandus	ja
27	Keisnädal	Kapitolin	
28	Neljap.	Simon Jud.	lund
29	Rede	Engelbreht	ja
30	Laup.	Absalon	

Pulma ridest. Matt. 22, 1.			
31	Pühhap.	20 P. p. 3 a. J. P.	wihma.

16mal selle ku päwal touseb päike kello pool 8, ning lähkääb loja kello pool 6. Pääw on pikk 9, d 15 tundi.

November.

Talwe: ku.

1 Esmasp.	Pühade pään	
2 Teisp.	Hingede pään	☺ 5,48-p.l.
3 Keskäddal	Kotlieb	Kaunis
4 Neljap.	Ot	Külm.
5 Nede	Käper	
6 Laup.	Paltser	Tuif

Runningamehhe poiaft. Joann. 4, 47.		
7 Pühhap.	21 P. p. 3 a. J. P.	kauni
8 Esmasp.	Writs	
9 Teisp.	Theodora	fülmaga.
10 Keskäddal	Martin Putter	☺ 7,39-p.l.
11 Neljap.	Martin Piisk.	
12 Nede	Jonas	Pehmed
13 Laup.	Arkadius	ilmad.

Kawwalast sullaseft. Matt. 18, 23.		
14 Pühhap.	22 P. p. 3 a. J. P.	
15 Esmasp.	Leopold	Tuul:
16 Teisp.	Alweus	sed
17 Keskäddal	Jonas	● 1. p. l.
18 Neljap.	Eera	

Sel Kuul on 30 päwa.

19 Nede	Liisbet	tui:
20 Laup.	Amos	fosed

Kohto: rahhast. Matt. 22, 15.		
21 Pühhap.	23 P. p. 3 a. J. P.	Mar. ohw.
22 Esmasp.	Sesilia	
23 Teisp.	Klement	päwad,
24 Keskäddal	Josias	☺ 8,48-e.l.
25 Neljap.	Kadrina pään	
26 Nede	Konrad	weis
27 Laup.	Isak	lesse

Kristusse fiste, sbitmissesft. Matt. 21, 1.		
28 Pühhap.	1 Krist. tull. P.	
29 Esmasp.	Ewert	fül:
30 Teisp.	Andrese pään	maga.

9mal selle ku päwal touseb päite kello pool 9,
ning lähkõb loja kello pool 4. Pään on pitk 7,
8 agga 17 tundi.

Detsember. Joulou: ku.

1	Kestnaddal	Arend	Uddused
2	Neljap.	Kandidus	☉ 1.12.p.l.
3	Kede	Parbo	
4	Laup.	Agaton	niis:

Lähhed enne wimist päwa. Luf. 21, 25.

5	Pühhap.	2 Kr. Tull. P.	fed
6	Esmasp.	Niggola päaw	ilmad.
7	Teisip.	Agata	
8	Kestnaddal	Mar. sam.	Lumme:
9	Neljap.	Juhkum	saddo
10	Kede	Pühhem päaw	☉ 8,11.e.l.
11	Laup.	Elfo	ja

Joannes wangi: tornis. Matt. 11, 2.

12	Pühhap.	3 Kr. Tull. P.	kaunis
13	Esmasp.	Eutfia	fange
14	Teisip.	Niklasius	külm.
15	Kestnaddal	Joanna	
16	Neljap.	Albina	● 12. p. l.
17	Kede	Lidia	
18	Laup.	Kristow	Külm

Sel kuul on 31 päwa.

Joannesse tunnistusfest. Joann. 1, 19.

19	Pühhap.	4 Kr. Tull. P.	annab
20	Esmasp.	Abraam	
21	Teisip.	Toma päaw	järele.
22	Kestnaddal	Peata	
23	Neljap.	Thower	Lum=
24	Kede	Ado, Ewa	☉ 2,22.e.l.
25	Laup.	Joulo	me:

Sest immet: pannemissest. Luf. 2, 33.

26	Pühhap.	P. pärr. Joulo. Teine P.	
27	Esmasp.	Kolmas Pühha	saddo,
28	Teisip.	Süta Laste p.	
29	Kestnaddal	Noa	fange
30	Neljap.	Tawet	
31	Kede	Silwester	külm.

10mal selle ku päwal touseb päike üks werend pärrast kello 9, ja lähhab loja 3 werendit pärrast kello 2. Päaw on pikk 5 ja üks pool tundi, 6 18 ja üks pool tundi.

Päwa: ja ku: warjutamissed.

Sel aastal warjutakse päike kolm, ja ku kaks kord; neist on meie maal agga üks ku warjutamine ja üks päwa warjutamine nähha.

Essimenne on ku warjutamine, meie maal näggematta, 9mal Lehtku päwal.

Teine on weikenne Päwa warjutamine, ka meie maal näggematta, 24mal Lehtku päwal.

Kolmas on ka näggematta weikenne Päwa warjutamine, 19mal Winaku päwal.

Neljas on meie maal nähtaw ku warjutamine, 2se Talweku päwa õhtul. Talliinas hakkab temma 9 minutid enne kello 4. Kello wie st pool seitse meni on keik ku ülleülitse ärra warjutud; ja lõppetus on kello kolm werendit kahheksa peäle.

Wies on Päwa warjutamine 17mal Talweku päwal. Talliinas hakkab temma louna aial 6 minutit pärrast kello 12. 12 minutit pärrast kello 1 on päike keigennam ärra warjutud ja lõppetus 18 minutit pärrast kello 2.

Wennema Üllema wallitseja sugguselts.

Aleksander se essimenne, Keiser ja keige Wennerigi wallitseja; ka Sleswik-Holsteini wallitseja Würst, on sündinud 1777. Joulo:ku 12. päwal.

Elisabet Aleksiwna, Keisri praua, Padeni Prints, on sündinud 1779, Märriku 13. päwal.

Maria Weodorowna, Keisri emma ja Keisri Pawel Petrowitsi leik; Würtemberg-Stutkarti Prints, on sündinud 1759, Winaku 14. päwal.

Konstantin Pawlowits, Tsesarewits ja Suurwürst, Keisri wend, on sündinud 1779, Jürriku 27. päwal.

Nikolai Pawlowits, Suurwürst, Keisri wend, on sündinud 1796 Jani:ku 25. päwal, ja temma praua on:

Aleksandra Weodorowna, Preisi Prints, on sündinud 1798, Heina:ku 1. päwal.

Nende lapsed:

Aleksander Nikolajewits, Suurwürst; on sündinud 1818, Jürriku 17. päwal.

Maria Nikolajewna, Suurwürsti Printses; on sündinud 1819, Leikusse:ku 6. päwal.

Olga Nikolajewna, Suurwürsti Printses; on sündinud 1822, Leikusse:ku 30. päwal.

Aleksandra Nikolajewna, Suurwürsti Printses; on sündin. 1825, Jani:ku 12. päwal.

Mikael Pawlowits, Suurwürost, Keisriwend; on sündinud 1798, Neäri:ku 28. päwal, ja temma Praua on:

Helena Pawlowna, Wirtembergi Printses, on sündinud 1806, Joulo:ku 28. päwal.

Nende laps:

Maria Michailowna, Suurwürsti Printses; on sündinud 1825, Kiiunla:ku 25. päwal.

Maria Pawlowna, Suurwürsti Printses, Keisri õdde, Weimari ja Eisenahi Sureswürsti ja selle ma pärrispärria Karel Wridriko praua; on sündinud 1786, Kiiunla:ku 4. päwal; ja temma abbikasa on sündinud 1783, Kiiunla:ku 2. päwal.

Anna Pawlowna, Suurwürsti Printses, Keisri õdde, Hollandima kuningriigi pär-

rispärria Willem Wridrik Georg Ludwigi praua; on sündinud 1795, Neäriku 7. päwal, ja temma abbikasa on sündinud 1792, Joulo:ku 6. päwal.

Hooste = weiste = ja fauba = ladad.

I. Eesti = ma Rubbernemangus.

Talliinnas: 1) Jani:ku 2 omast päwast ku otsani.
2) Mihkli:ku 26mal, 27mal ja 28mal päwal.

Rakwerre: liinnas: 1) Neäri:ku 27mal ja 28mal päwal. 2) Jani:ku 16mal ja 17mal päwal. 3) Mihkli päwal.

Paideliinnas: 1) Kiiunla:ku 3mal päwal.
2) Jani:ku 25mal päwal. 3) Mihkli:ku 10mal ja 11mal päwal.

Hapsalo: liinnas: 1) Neäri:ku 10mal ja 11mal päwal. 2) Mihkli:ku 14. ja 15mal päwal.

Paldiski: liinnas: 1) 2sel ja 3mal Kiiunla:ku päwal. 2) Mihkli:ku 21sel ja 22sel päwal.

Eihhela: liinnas: 1) esimesesl Paasto:püh:hal. 2) Mihkli:ku 24mal päwal.

Kaplas, 1) esimesel redel parrast Mihkli pawa, 2) kolmandamal redel parrast Neäri pawa.

Keblas, Mihkli pawal ja kaks pawa se järrele.

Merjama firriko jures, kolmandamal Kris: tusse tullemisse pühhal.

Orkita, Neäri: ku 7mal ja 8mal pawal.

Kollowerres, Neäri: ku 17mal ja 18mal pawal, ja Wina: ku 4mal ja 5mal pawal.

Johwis, Mihkli: ku 24mal ja 25mal pawal.

Keila firriko jures, Mihkli pawal ja kaks pawa se järrele.

Jdelehtmes, naddal parrast Mihkli pawa.

2. Eihwlandi - ma Rubbernemangus.

Larto - liinas: 1) Kolme kunninga suur saksa laat. 2) Petri = 3) Maria sündimisse: ning 4) Mihkli - pawal.

Werro - liinas: 1) Jani pawal. 2) 24mal Mihkli ku pawal. 3) üks suur saksa laat, mis 8 pawa petakse 22 Kúunla - ku pawast. 4) 10mal Talwe - ku pawal.

Kastnas, Mihkli - ku 8mal ja 9mal pawal.

Audrus, 13mal ja 14mal Mihkli - ku pawal.

Perno - liinas: 1) 3 naddalat parrast Jani - pawa üks suur saksa laat. 2) Esmapaaw ning Teisipaaw enne Mihkli pawa. 3) Es: maspaaw ning Teisipaaw parrast 3mat Kris: tusse tullemisse pühha.

Wiljandi - liinas: 1) Kúunla - ku 2sel pawal üks suur saksa laat, 8 pawa. 2) Jani - ku pawal 3 pawa, ning 3) 24mal Mihkli - ku pawal.

Põltsama - moisas, 17mal Mihkli - ku pawal.

Lustiwerre - moisas, 15mal Wina - ku pawal.

Rossi - moisas, teine pool Werro - liina, 24mal leikusse - ku pawal.

Kaanso - moisas, 30mal Leiko - ku pawal.

Kortimoisas, liggi Waska - liina, 15mal Mihkli - ku pawal.

Rappina - moisas, 4. ja 5mal Mihkli - ku pawal.

Weski - moisas, Kambia kihhelfonnas, 15mal Wina - ku pawal.

Oldre - moisas, Elme kihhelfonnas, 10mal ning 11mal Mihkli - ku pawal.

Helme - moisas, 15mal leikusse - ku pawal.

Kurresare-liinas: 1) 2sel Heina-fu pawal
ja kolm pawa parrast sedda, 2) 24mal lei-
fusse-fu pawal ja kolm pawa parrast sedda.

Larwaste-moisas, 29mal Jani-fu pawal.

Walsa-liinas: 1) 12mal Jani-fu pawal. 2)
10mal leifusse-fu ja 3) 29mal Mihkli-fu pawal.

L u g g e m i s s e d.

Pange tähele need lillikesed wälja
peäl, kuidas nemmad kaswawad.

Matt. 6, 28.

Kes Jummalalodud asjad wähhägi mõt-
leja melega tähele panneb, küll se pea tunneb,
et neid, mis igga aasta ueste maast aiawad
ja kaswawad, arro ja suggu polest, otsata
paljo on ollemas. Sedda maad, mis sa
korraga jouad ärranähha, kui silmad Ma
peäle lööd ehk ümberkaudo watad, polle kuigi

paljo; agga kui mitmesuggune, sellegi tit-
sokesse rumi sees, igga rohho ja lille teg-
gomood; temma juur; temma kand, putk
ehk kõrs; temma lehhed; temma õied; tem-
ma seme; et Salomonki, keige omma
au sees, ep olle mitte nenda olnud
ehhitud, kui üks neist sinnast! Kui
immetikud neis keigis kaja rikkusse, wäe
ja tarkusse süggawussed! — Märkaja inni-
menne ka kaja rohket heldust immetis panneb,
kes sedda ei salli, et ükski koht peaks koggoni
siggimatta ollema, ja üsna paljaks jääma.
Nenda kui Temma rohhoaiad wiljakandja
puiega ja nurmed õitsewa kaunistega ehti-
tab; orrud ja mäed haljandawa rohhoga
ja põllud laenetawa wiljaga õnnistab, ning
laenedes ja kõrbedes warjoteggewat metsa
lasses kaswada: nendasammoti temma ar-
morikkus ka jäätmad; kaimatta teed; kiro-
wikaljud; mürid ning kattusedki, kuhho agga
pihotäis mulda korjand, mitmesugguste
rohtudega, poõsaste, puie ehk samlagagi
kattab. Sedda film iggapääw näab; liati

need, kes maal ellawad, ja kes Jummalale
teggude seas ühtepuhke likuwad. Agga su-
rem hulk sest ei holi, mis lapsesist sadik allati
silma ja otsesõna jalge ees on. Olleme selle-
pärast nouus wõtnud, se kord wähhä laie-
malt, ni paljo kui selle ramatoakesse kuisad
raiad salliwad, maastkaswajast lomeist teie
mele tulletada; et sellegi polest saaksite Jum-
malat ja Temma suurt wägge, tarkust ja
heldust kui omma silmaga näggema ja om-
ma kättega katsuma.

I.

Järrelearmaja ja tähhelepannia innimenne
sellest jo Loja au moistab, et, suggude järrele
armata, rohtusid, wilja, puid, poõsaid ja
muid maastkaswajaid lome ni wägga paljo
Ma peäl siggimas on; agga et teine suggu
ikka teisele maad annab egga neil lubba olle
teine teist rõhhuda ehk sutumaks arrahaw-
witada. Sedda mõda luida iggawhhe lodud
wiis tarwitab, Loja temmale ka temma sün-
dimisse maad ja kohta seadnud. Temma

tarkus ja arm on neid nenda ülle maailma
arrajagaanud, et neid ei pea ühhel maal ehk
kohal ülleliga ollema, egga pea teine Ma
ehk koht neist koggoni ilma jama. On se-
pärast neid rohtusid, mis maial ei tahha
kossuda kui päwapaistel ja laggedal; on
neid, mis metsawarjo armastawad; on ni-
suggusi, mis lodud aina wees ehk merre sõrwa
peäl ellama; on teisi weel, mis muldimaad
põlgawad, ennesele liwa ehk kruusi kaswa-
misse kohaks arrawallitsedes; on ka neid,
mis sootes, ning neid, mis agga kõrge mää-
gede otsas siggiwad. Katsu wee- ja soorohhud
kuiwa Ma sisse istutada ehk külwata, ning
kuiwa Ma rohhud jälle wette ehk soosse:
hukka lähwad mollemad; ehk kui armaste
ka monni hakkab minnema ja juurduma,
siis sedda polle kuigi kauaks; kudduwad,
mudawad omma lodud wiisi, ja kauwad pea-
gi jälle. Nenda kuppolehhed ja wõhhomõgad
kuiwa muld- ja liwa sees kohhe närtsiwad
ja arrahabbiniwad. Sesamma luggu kääs
kui tahhaksime ounapuid soosse istutada ehk

jõhvikaid kõrge mää otsa. Ei olle kummalgi
sigaimeist maial, kui omma pärrispaigas.

Mendafammoti ka pallawad maad omma
rohhud, wilja ja puud kannawad; külmad
maad jälle omma issiandi pakkuwad. Ei
kanna meie Ma oues tule ja külma kões
ei winapuid egga palmpuid; ei kaska meie
põld risti; agga külmemä Ma willi ja pu,
kui on rukkis, mänd, kuusk ja kask, need
ei tahha enam Ahwrika maal sikkida. Mis
nago parraja soia-ehk kessmisse külma Ma
kohhased maastkaskwajad lomad, neid siis
ka sojem ehk külmemä Ma, pikkema ehk lüh-
hema wahhe peäl nende pärriskohhast, weel
sallib ja ommaks wastowõttab.

Agga maal ka omma and, sedda möda
kuida sojema ehk külmemä Ma innimeste
ja ellawa lomade tarwidus. Kus ahhi paljo
puid kullutab, senna Issand enam ja joud-
samat metsa lonud. Kus wessi kassin, et
ei olle mitme pennikoorma peäl ei otakest
egga hallikat leida, kuida luggu monne pal-
lawa Ma liwanõmmes: senna Lõja arm

neidsuggusi puid ja rohtusi murretsenud kas-
wama, kelle lehhed alt otsego katta wiisi kof-
kaskawand, et wihmarwet kinnipeawad; ehk
kelle okstest, kui neid katti murrad, hulk
mahla, selge kui hallika wessi, jookseb, wäs-
sind teekäia ja jannotawa lojusse jahhu-
tamisseks.

Moista sest, oh innimenne, Lõja armo-
nou! Et iggal maal omma hea ja and,
mis mitmel teisel maal ep olle ollemas:
se meid sunnib wõdralt maalt sedda tar-
widusse asja otsima, mis omma Ma kelab;
se panneb laewad merrest merresse ja rannast
randa liikuma; se neid rahwast, mis monni
sadda ja tuhhat pennikoormat teineteisest ar-
ra, tarwidusse hädä läbbi tutwustanud;
se keige mailma innimeste armastusse os-
sastamist kinnitab; se ristiusko ja targema
rahwa tundmist maalt male kannab ja kül-
wab; seeb siis üllepea enamiste keige tar-
kusse ja tundmisse emmaks ja kaskwata-
jaks olnud, ning weelgi on!

Lojal ka selle jures wägga tarf nou, et lasseb maad ülle aasta ühtepuhko nago lapses waewas olla, nenda et ta, liati kewwadeft süddasüggiseni, peab allati uut andi walmistamas ja kättepakkumas ollema. Wanne agga tähhele sedda suurt head ja kasso, mis innimesed ja keik muud ellawad sest tundwad ja sawad, et Zummala head, täielikkud anded wäbbehawalt ja pitkaminne kättetullewad, teine sel aial, teine teisel warremal ehk hillisemal aial. Mis ial maast kasswab, ehk mis pu ja poosas kannab, se keik puhhas innimeste tarwidusseks ja rõmustamisseks, ning muile ellawatte loomadele nende toidusseks arwatud ja seatud. Sellepärast siis heide Loja sel nädalal ja kuul sedda roga laua peäle õnnistab, teisel teist. Igga tö ka omma aega aiab. Heina ja wilja korjamisse aeg muidogi juhib fires tö aeg. Et ütle isse: sedda sa panneksid niitma ja logo wõtma, ning sedda leikama ja wilja korjama kui hein, ruffis,

odder, kaer, linna ja kedowilli keik selsamal aial korraga walmistaks? Kust siis aega, kust kassi wõtta? Marjad, õunad, kirsid, plumid, ja mis muud seddasuggu, mis sojema made sees rohkestes kasvamas on, ennamiste kaua ei kestage, waid tahawad pea ärrasüa, ehk teise korra tarwidusseks ärraketa, ehk mu nouga seisma panna. Millal sa sedda keik jouaksid aia-pudo ja tö pakkitusse pärrast? Ellik luida saaks messilane omma talwewarra korjata, kui keik öied lõõksid korraga lahti, mis niisid temmale aega möda, teised kewwade, teised surowel, teised süggise wast omma magusat pakkurad? Ehk kust saaks lammas ja lojus, kust linnokse ja maokse, kust saaksid keik ellawad loomad, mis Ma peäl liguwad ja romawad, omma toito, kui ep olleks Loja tarkus sedda kaunist seadust teinud, et ikka uut rohko aiamas, ning teisi lillesid ditsemas on, teisi omma semet küpssetamas? Talwel romajad ja massakad ennamiste puhkamas ja maggamas. Ei need siis kü

sel aial toito tarwita; agga sojemal aial
nemmad iggapääw tahhawad ommad kõh-
hud täis sada. Kida siis lojat, mo-
hing! Sest Ma on iggapääw täis
usi parrandusfi.

Lisame weel monne sannaga senna jure, et
Loja ka tahhab omma lodud asjade illoga inni-
mest rõmustada, ja nendagi omma au kuluta-
da. Kewwade orras, heina- ja karjama haljan-
dawad, ja puud õitsewad, ning mollemad so
filma rõmustawad. Wasta sunn we teine sug-
gu lillesid teise järrele ühtepuhko rohhomead,
fui illusa kirjo kuega katmas, ja omma mag-
gusa haifoga ümberkaudsed kõhjad täitmas;
teine willi weab jo rugeks, teine alles haljas;
ning kuhho agga watad, seält filmale rõmo-
nāggemist pakkutakse. Wikkati ja sirp sedda
illo aega mõda wāhhendawad; agga siis
uus orras ta filmale lustiks; süggise wast
monned lilled ommad õied lahtilõwad; siis
ka oun, pähkel ja marri, puu ja pöösa
kūlles elkimas; siis muist lehhed jo lõwad
kolletama ja punnama, muist haljad weel,

et ikka filmal middagi uut rõmustajat asja
nāhha. Salwelgi okkas mets haliandab ikka;
ning keif loom ühtepuhko kutsub ja maenit-
seb: Maitske ja wadage, et Jeho-
wa hea on!

3.

Rohtudel, wiljal, puudel, ehk mis muud
maast tārkab ja kaswab, ennamiste rohke
siggidus sees, kuida igga tādhelepannia ma-
mees issegi teab. Tuhhat seemne-irwa üh-
hest ainsast rohhust, ni kaua kui temma ello
kestab: — sedda ehk monni ütleb liaks olle-
wad. Tõssi ka et igga maastkaswaja loom
ni paljo ei kanna. Ommeti ep olle se weel
ei polegi üllem siggidus mis leitakse. Koeme
sedda parrajaks wiljamoeks, kui rukki kühwist
kuus semet salwe korjame, ning olleks ka
leiba kü, kui armas Jummal wõttaks wil-
jokest igga aasta ülle meie Ma nigi roh-
feste õnnistada. Alga kui igga irwike, mis
sa külwad, peaks minnema ja jama, ja ühhe
ainsagi kõrre, täie peaga otsas, walmista-

ma: siis meie salwed ja firstud ei ullataks
sedda andi keik wastowõtma. Agga mitto
iwwifest ei iddane; mitto kellel iddo wäljas,
jälle Ma peäle kuwab; mitto sööb ellajas;
liinud mitto omma ahne nofkaga ärranop-
piwad; talw ja kewwade paljo kautawad;
poud panneb monnel aastal kasko finni;
liig wiim, külmad ööd ja kanged tuled öile-
misfe aial põllomehhe lotust wähhendamad;
ning enne kui sirp wäljas, puttokad ja lii-
nud ta kallal omma ossa peält ärrawõtmas,
ehk tormid, rasked saud ja rahheogud mitto
head wakka mahharabbawad. Gest siis
tulleb, et sa sarja alt ennam ei korja kui
kuus, ehk kui öige paljo, monnel woel 10
semet. Agga olleme isse ühhest ainsast rukki
kännust jo 10 ja ennam kõrsi luggenud,
kui hea sõnniko Ma ja parras ilm annud
rohkeste poegi aiada. Arwa nüüd igga
kõrre ehk pea kohta 10 iwwifest agga: jubba
sul siis sadda semet ühhest ainsast mis
külwasid. Agga mis segi selle wasto ar-
wata, kui waewaks wõttad semet ühte peen-

rasse tippida, kuida monni katseks teinud.
Ühhest iwwast siis 20, 30 ja ennam kõrsi
loetud. Lahhuta igga kõrs omma jurega
kännust ärra, ja istuta enne õitsemist üks
laise hea Ma sisse: siis ta poegi aiawad,
ning korjab nenda ühhest seemnest ennam kui
kaks tuhhat jälle; ning on, seddawisi tehhes,
jubba seitse tuhhat rukki iwwa ühhest ainsast
sadud. On ka jo ühhest ainsast tubbaka tai-
mest 40 tuhhat seemne iwwifest loetud, mis
ta ühhel aastal küpseks kaswatanud.

Arwatakse umbes, et tam wiisfadda aas-
tat peab ellama. Monni tam tuhhat aastat
ja pitkemagi aia ellanud. Agga olgo wiis-
fadda. Kui ta selle pitka aia sees ei en-
nam kui 50 kord ep olleks wilja kannud,
ja kui ennam igga wiljakandmise aasta
kohta ei arwata kui wiisfadda tõrro — kus
sojemad maad, seal ennamiste igga aasta
keik oksad tõrrusid täis — siis üks tam,
omma elloaial 25 tuhhat tõrro annab, kellele
keigile ennamiste joud lodud sisse, puuks

faswada. Kui luggu nisuggune, et keif om-
maks puuks, ja igga ue puu tõrrud jälle
puuks siggiwad: siis emmatam, jubba om-
ma essimesse sugguwõssa aial, määratumaks
metsaks sigginud, kus 625 millioni tamme
ollemas. Kui palju üks million, ehk tuh-
hat kord tuhhat on: sedda ei jouda küll igga-
mees ärraarmata. Sest hakka neäri peäle,
ja te, kunni jälle neäri tulleb, iggapäaw
kridiga tuhhat kriipso seina peäle: polle sul
ammogi weel üks million kriipsusid, muud
fui agga 365 tuhhat. Te nendasammoti
teisel aastal: ei sa weelgi million täis, waid
730 tuhhat wast: egga sa sellega enne otsa
fui kolmandama aasta Mihkli kuu 26mal
päwal! Sesamma luggu on ka keige muu
maastkaswaja lomaga, muud fui et mitmel
hopis rohkem ja ussinam siggidus weel;
ilma seddagi armamatta, et monnest irowi-
kessest mitto kõrt ehk kaswo, ja et monne
puu-põõsa- ja rohho-juurtest mitto wõsso
aiab, mis muist emmast lahkuwad ja om-
maks puuks, põõsaks ja rohhuks jäwad.

Polle ka seddagi armatud weel, et monni
maastkaswaja, peäle sedda semet, mis ta
kannab, palju juri alla kaswatab, fui on
tuhwid, sibbolad ja muud; igga juur, fui
tedda omma paika istutat, ta uut sedda-
suggu kaswatab ja kannab. Mitme oksad
ehk peätsed, fui neid illusaste õigel aial
istutat, ka fui taimed siggiwad; igga jure
ehk rao silmast woid ka seddasamma issi-
suggu loma sada, fui oksad tedda õiete
harrida. Panned sa nüüd sedda suurt siggi-
dusse joudo immeks: siis ärra sedda en-
nam immeks panne, et maastkaswajaid lome
ni palju ollemas. Ehk fullutago küll inni-
messed ja muud ellawad lomad igga aasta
määratuma hulga irowikessi ja semekessi;
maddanego neid küll mitto tuhhat tuhhat
mulda, ilmatousmatta; mingo neist ehk fui
palju jälle hukka, mis jo hakkand iddane-
ma: ommeti jääb igga aasta üks kaunis
rõmustaw ja huffaminnematta rikkus ikka
weel ülle. Irowikessist ei olle, ei kuski
pool mailmas pudo; muud fui iggas koh-

has maast pudo on, feif need seemnekesed,
mis Loja igga woel kätteõnnistab, kasma-
tamaks wastowõtta.

(Jääb poleks tulleva aasta peäle.)

